

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Secundum caput legis Mauritij, de militibus quo monachismum expeterent. quod Gregorius non approbat. Sed legem promulgat, juxta ordinem præscriptum, missis exemplis ad Metropolitans. Suspendit ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Decretis, quibus postponende sunt, nullum posse inferre prejudicium. De illis enim Decretis canonicis loqui censendus est quæ recepta fuerunt.

VIII. Ceterum non pigebit hinc refricare quod supradicto capite octavo monui, nempe, leges quæ Canones infringunt, esse quidem nullas ipso jure, sed nec Pontifices nec Synodum Oecumenicam hoc sibi arrogasse ut eas Decretorum suorum auctoritate rescinderent; verum id à Principibus exorasse. Id docuit Photius Tyri Episcopus suo exemplo, ipsaque Synodus Chalcidonensis, quæ decreverat de metropoli Beryti datum adversus canones, à Iudicibus rescindendum esse professâ est. Sed præcipue hanc reverentiam Principibus detulit Gregorius Magnus: qui legem à Mauritio latam, quæ decernebatur ne militibus liceret monachismum amplecti, per omnes provincias, ut illi mandatum erat à Principe, publicavit, etsi Christiana libertati contrariam existimaret. Ego quidem, inquit, jussioni subiectus eandem legem per diversas partes transmissi feci. Et quia lex ipsa omnipotenti Deo minimè concordat, ecce per suggestionis meæ paginam serenissimis Dominis nuntiavi. Vtrobique ergo quæ debui exsolvi: quia & Imperatori obedientiam præbui, & pro Deo quod sensi minimè tacui.

Vexatus est iste locus variis eruditorum interpretationibus; quibus ne sit apud me locus, verborum simplicitas facit. Duo capita lex ista Mauritiij continebat. Primum, ut ei qui publicis actionibus se immiscuisset, & reddendis rationibus esset obnoxius, liberum non esset Clero adscribi. Quod Gregorius amplectitur, nec excipit à non competente iudice rem fuisse decretam. Dominorum pietas sanxit, inquit, ut quisquis publicis administrationibus fuerit implicatus, ei ad officium ecclesiasticum venire non liceat. Quod valde laudavi, evidentissimè sciens quia qui habitum secularem deserens, ad ecclesiastica officia venire festinat, mutare vult seculum, non relinquere. Quod alienum esse videtur à regula superius proposita, ut hoc etiam obiter adnotetur; quæ contendi non licere Principibus de ordinibus ecclesiasticis leges ferre suis auspiciis, sed tantum in consequentiam Canonum, aut etiam regularum monasticarum, si de monachis agatur. Hic autem Mauricius de Clericorum conditionibus decernit, non reluctante Pontifice. Sed observandum est, leges in hoc genere admitti, cum in personam laicorum conceptæ sint, & eo proposito feruntur, ut Reipublicæ commodis consulatur; quemadmodum confirmari potest anti-

quiori exemplo. Vetuerat Imperator anno cccclxi. ne officiales rationalium ad Clerum proveherentur. idemque de Curialibus præceperat Honorius anno eccxcviii, alioquin auctoritate Principis à Clero revocari, ad priorem conditionem retraherentur. Eam ob causam Innocentius I. hanc Curialium ordinationem vetuit post annum quadringentesimum. Præterea, inquit, frequenter quidam ex fratribus nostris Curiales, vel quoslibet publicis functionibus occupatos, Clericos facere contendunt: quibus postea major tristitia, cum de revocandis eis aliquid ab Imperatore precipitur, quam gratia nascitur de adscitis. Infra: Sic certè in exemplum sollicitudo & tristitia fratrum, quam sepe perulimus Imperatore presente, cum pro his sapius rogarem; quam ipse nobiscum positus cognovisti; quibus non solum inferiores Clerici ex Curialibus, verum etiam jam in sacerdotio constituti, ingens molestia, ut redderentur, imminebat. Eo jure utebantur Imperatores temporibus Pelagij Papæ, ut patet ex fragmento epistolæ hujus Pontificis relato apud Gratianum. Quod ad Reges nostros manavit, secularibus ad clericatum non admittis, nisi cum iussione Regis, exceptis Clericorum liberis, ut docet Concilium Aurelianense primum. Eum morem Carolus Magnus lege Capitulari edita confirmavit. Qua de re dicitur alibi.

IX. Secundum caput legis Mauritianæ vetat ne illi qui publicas actiones egisset, aut manu signatus inter milites fuisset, in monasterio converti liceret. Quod Gregorius alienum omnino à Christiano Principe putat, in eo capite quod monachos respicit: quia via salutis plurimis occluditur, qui nisi omnia reliquerint, inquit ille, salvari apud Deum nullatenus possunt. Quare impensè rogat Imperatorem ut legem illam inflectat. Interim verò ab ea promulganda non desistit. Eum autem ordinem observavit quem Iustinianus præscribit in iis Constitutionibus quas ad Patriarchas dirigit, ut ipsi deinde ad Metropolitanos Episcopos promulgandas mittant; quemadmodum dicemus capite decimoquinto. Etenim ad undecim Metropolitanos Italiae, Illyrici, & Græciæ, qui in Romano Patriarchatu constituti, Orientis Imperio parebant, legem Mauritiij transmisit, nempe ad Thesalonicensem Episcopum Macedoniae Metropolitanam, ad Nicopolitanum Epiri, ad Corinthium Achiæ, ad Larissæum Hællados secundæ, ad Iustinianæum Illyrici occidentalis, ad Gortynensem Cretæ, ad Dyrachitanum alterius Epiri, ad Calaritanum Sardinia, ad Episcopos Sicilia, ad

L. Officiales. 4.1
Si jura. C. de
Ep. & Cleric.

Innoc. in Decretis
c. 18. apud Grat.
c. Preterea. D. 51.

Fr. de Seldewm in
Notis ad Eadmer.
126. 195.

Greg. I. Reg.
c. 4.

Mediolanensem & Ravennatem in Italia. Sed adeo prudenter ea in parte se gessit, ut Imperatoris jussioni paruerit, & quæ decerent Episcopum peregerit. Etenim delegata auctoritate usus, dum legem Metropolitanis mittit, eos hortatur ne in Clerum adfiscant aut in monasteriis suscipiant eos qui actionibus publicis sunt implicati, donec rationes reddiderint. Quod verò ad milites attinet qui *converti* cupiunt, docet non esse temerè suscipiendos, sed cum dilectu. His verbis legem temperat, vel potiùs, quoad illam partem, ejus executionem suspendit; eadem scilicet auctoritate usus qua legem proponebat, nempe delegatione Principis; quæ delegatio, secundum morem receptum, & legis inscriptione & *epilogo* continebatur; ut videre est in Novella sexta Justiniani, & alibi. Fas enim erat Præfectis prætorio, ad quorum exemplum Edicta de rebus ecclesiasticis mittebantur ad Patriarchas, leges novas ad se missas in aliquo capite temperare, aut ab executione abstinere, donec quæ videbantur pro utilitate publica, relationibus suis suggestissent. Hoc statuit Justinianus Novella Constitutione; qua cavet, ne jussiones Principis, quæ de rebus publicis eduntur, antea ratæ sint, quam Præfectis prætorio insinuatæ sint. *Omnino insinuen:ur*, inquit, & *judicio excellentiæ tuæ mittantur in provinciam: ut quæ quidem sacre formæ ad detrimentum reipublice factæ non sunt, hæc & suscipiantur, conjicianturque in preceptiones, & ab excellentiæ tuæ mittantur in provincias, quatenus certo fini tradantur. Quæ verò ad detrimentum reipublice per obreptionem sunt; hæc quidem sacras formas tuæ suscipiat excellentiæ; non tamen prius quæ inibi sunt reposita faciat quam ad nos relationem ea de re pertulerit; quò magis, si quid, ut potest fieri, ad detrimentum factum est Reipublice, id corrigamus.* Verba Novellæ integra protuli, ut unicuique constaret quam Gregorius Magnus in lege Mauritiij temperanda auctoritatem adhibuit, jam ab ipso Justiniano Præfectis prætorio fuisse collatam; ne quis plenitudine apostolicæ potestatis ad Principum leges expungendas usum fuisse Gregorium cum viris eruditissimis sibi persuadeat. Imò verò ita modestè se gerit, ut partem legis servandam præscribat, partem verò ad mores qui antea recepti erant, revocet, idque gratum esse Principi rescribat. Quod ille non asseruit, ac si jam certior factus esset de novo Mauritiij consilio; (ut quibusdam visum est ob perturbatum epistolarum ordinem in Regesto Gregorij; cum epistola ad Mauritiium extet libro secundo, &

epistola ad Metropolitanos libro septimo) sed quòd eodem tempore relatione sua significabat Imperatori quid agendum esset, eique temperamentum illud gratum omnino futurum existimabat. *Qua de re*, inquit, *etiam serenissimus & Christianissimus Imperator, mihi credite, omni modo placatur, & libenter eorum conversionem suscipit quos in rationibus publicis implicatos non esse cognoscit.* Observanda verò est cautio quam adhibuit in tradenda epistola; quam non à Responsali Romanæ Ecclesiæ publicè reddi, sed à Theodoro Medico & familiari Principis amico secretè offerri voluerit.

X. Modestæ & prudentiæ, qua uti oportet in componendis cum Principe, quæ super ecclesiastica jurisdictione emergunt, controversiis, aliud illustre exemplum supeditat Gregorius. Occupata ab hostibus *Isauriæ* civitate in provincia Epiri, Episcopus cum Clero in Corcyram insulam concesserat, delatis Donati martyris reliquiis, & rescriptum à Mauricio Principe impetrarat, quo Castrum Cassiopi, & in eo posita Ecclesia S. Ioannis, à Corcyritanæ Ecclesiæ diocesi recifa, Episcopo Isauriæ tribuebatur. Sed, ut monet Gregorius, jussio Mauriciij, *quia contra leges & sacros canones data fuerat, non habuit effectum*: quia nempe Alcysonus Episcopus Corcyræ intercessit executioni rescripti, quo sine causæ cognitione ab antiqua possessione castri Cassiopi dejiciebatur. Lis commissâ est Nicopoleos Episcopo, qui jure metropolitico provinciam regebat, *innitente sibi quoque principali jussione, in qua ei hujus causæ fuerat injuncta cognitio*, ut loquitur Gregorius. Metropolita item addicit Corcyritano Episcopo. Sententiam confirmat Gregorius; ea tamen benignitate in peregrinum Episcopum Isauriæ usus, ut donec pax redintegrata esset in civitate Isauriæ, precariò castrum Cassiopi retinere posset. Tamen inter ipsa Phocæ Imperatoris exordia, per subreptionem ab eo elicitum rescriptum fuit, quo Cassiopi possessio Episcopo Isauriæ confirmatur. Quid faceret Gregorius, qui canones infractos, judicium redditum à Metropolita & à sede apostolica rescripto Principis eversum videret? Bonifacio Diacono Responsali suo, in urbe regia degenti, dat in mandatis ut Phocæ rei gestæ ordinem suggerat, *atque id agere studeat, ut cum ejus jussione, nostra illic sententia transmittatur*, inquit ille, *quatenus & serenitati ipsius, sicut dignum est, reservasse & rationabiliter correxisse quæ malè præsumpta sunt videamur. Quæ in re omnino dando opera est ut, si fieri potest, etiam jussionem suam ipse tribuat,*

Vide secundam Præfationem Marcæ p. 5.

Greg. 1. 7. ep. 11.

Nov. 112. Nefera forma &c.

Nov. 112. Nefera forma &c.
 Greg. 1. 7. ep. 11.
 M. A. de Dom. l. c. de Rep. c. 4.

Greg. 1. 1. ep. 66

De Responsali vide l. v. c. 27. m.

Greg. 1. 11. 14. ep. 1. 181.